

QUÈ ÉS EL TRASTORN DE L'ESPECTRE ALCOHÒLIC FETAL?

El Trastorn de l'Espectre Alcohòlic Fetal (TEAF, en anglès FASD) és un terme utilitzat per agrupar un gran rang d'anomalies físiques, mentals, conductuals i cognitives que un individu pot presentar quan ha estat exposat a l'alcohol durant el seu desenvolupament prenatal.

La forma més greu dins l'espectre és la Síndrome Alcohòlica Fetal (SAF, en anglès FAS). Les seves característiques es poden dividir en: malformacions morfològiques (especialment defectes cranio-facials), retard de creixement i alteracions del sistema nerviós central (cervell) expressades com microcefalia, alteracions cognitives, conductuals, de socialització i de l'aprenentatge.

El TEAF no té pròpiament un tractament específic ja que es tracta d'un quadre sindròmic. Les estratègies terapèutiques cal dirigir-les a millorar el control dels impulsos i la gestió emocional, al treball de les habilitats socials, la rehabilitació neurocognitiva, teràpies sensorials, etc.

Actualment es considera la primera causa de retard mental prevenible als països occidentals.

CONTACTES:

Grup de Recerca Infància i Entorn (GRIE): grie.imim@gmail.com

Associació SAF Group: safgroupspain@gmail.com

Educadors Familiars: educadorsfamiliars@gmail.com

L' ABC del Trastorn de l' Espectre Alcohòlic Fetal

Estratègies educatives per a la gestió del TEAF a l' aula

6 - 10 ANYS

- Dificultats en matemàtiques i raonament abstracte
- Dèficit d'atenció i impulsivitat
- Dificultats en la interrelació de conceptes i transferència de coneixement d'una situació a una altra sense repetició
- Dificultats d'adaptació als canvis; millor utilitzar rutines
- No comprenen la relació causa-conseqüència
- Necessitat d'un recordatori constant en les activitats bàsiques de casa i de l'escola
- Dificultats en l'adquisició d'habilitats socials
- Dificultats en comprendre el concepte del temps, gestió del temps i planificació (són desorganitzats)
- Dificultats per comprendre el sentit figurat, les bromes...

10 - 13 ANYS

- Retard d'aprenentatge, requerint adaptacions curriculars
- Dèficits de memòria i d'interrelació de conceptes
- Dificultats en la planificació i la organització de tasques (moltes vegades comencen tasques que no acaben)
- Les bones habilitats verbals, l'amabilitat i les bones intencions sovint emmascaren un problema social greu
- Baixa autoestima, baixa tolerància ala frustració, sentiment de ser diferent, etc.

13 - 17 ANYS

- Major absentisme, rebuig escolar i abandonament del món educatiu amb augment dels trastorns de conducta a l'escola
- Impulsivitat, falta d'inhibició i fàcil influència, subjectes a la manipulació i explotació per part dels companys
- Dificultat en el maneig del temps i dels diners
- Dificultats per identificar i etiquetar els sentiments

A DAPTACIÓ

- Anima els alumnes a utilitzar les autoinstruccions positives: "Puc fer-ho", "està bé demanar ajuda"
- Crea un pla amb l'alumne i ajuda'l a identificar quan se sent agobiat i què fer (ex. creació d'un racó de calma)

B ÀSICS

- Pensar "aquest alumne no pot" i no "aquest alumne no vol"
- Pensar en "fortaleses" i no en "problemes" (visió del dèficit)
- Implicar els pares a l'equip; cal anar tots a la una

C OMUNICACIÓ

- Per assegurar-te que l'alumne/a ha entès una instrucció, pregunta-li que t'ensenyi el que s'ha de fer en comptes que ho repeteixi
- No donis més d'una instrucció a la vegada, i repeteix-la
- Situa la informació que vols que recordi a un lloc visible i accessible (horaris, material pels deures, etc)
- Evita utilitzar el sarcasme, eufemismes o figures retòriques

D IDÀCTICA

- Dóna instruccions en més d'un format: verbal, visual, etc
- Fes servir pictogrames de les rutines per ensenyar els hàbits
- Utilitza gestos i senyals visuals per als missatges importants
- Engrandeix la mida de la tipografia i l'espaiat a les presentacions i el material de treball i redueix la quantitat de text

E SPAI

- Organitza les taules per evitar distraccions; els nens amb TEAF es concentren millor si estan a la part de davant de la classe
- Col·loca una alfombra o marca el voltant de la taula del nen amb TEAF per indicar que aquell és el seu espai personal
- Mantén l'espai sense sobreestimulació; ambients suaus, llum tènue, parets blanques, espais endreçats
- Molts nens/es amb TEAF són hipersensibles al so, així que pot ser que es distreguin amb el tic-tac del rellotge, el moviment de taules i cadires, etc. Per això, permet que els nens amb TEAF utilitzin auriculars de música